

EUROOPA NOORTENÄDAL 2008

VEEBIKÜSITLUSE VASTUSTE KOKKUVÕTE

24.11.2008

1 – küsimus: Kas asuksid välismaale õppima kui see oleks senisest lihtsam?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 17), keskmine vanus 18,5, vastajaid 489

	Vastanute arv	% vastanutest
Jah	238	48,7 %
Jah, asuksin ka praegu	195	39,9 %
Ei	40	8,2 %
Ei, ei plaani üldse	16	3,2 %

2 – küsimus: Kust saad tavaliselt infot Euroopa Liidu kohta?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 16), keskmine vanus 18,7, vastajaid 423

	Vastanute arv	% kõigist vastanutest
Ajalehtedest, ajakirjadest	277	56,5 %
Televisioonist	273	64,5 %
Eesti veebilehtedelt	247	58,4 %
Koolist	186	44,0 %
Raadiost	143	33,8 %
Sõpradelt, tuttavatelt	128	30,3 %
Välismaa veebilehtedelt	117	27,7 %
Kodust	92	21,7 %
EL infokeskusest	61	14,4 %
Oma organisatsioonist	45	10,6 %

Küsimusele oli jäetud ka vaba vastuse variant. Üksikud noored juhtisid tähelepanu, et informatsiooni saab ka erinevatest e-posti loenditest, programmi Euroopa Noored tegevuste ja koolituste kaudu, erinevatest voldikutest mis kätte satuvad ning seminaridelt.

3 – küsimus: Kas oled kuulnud programmist Euroopa Noored?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 13), keskmine vanus 18,6, vastajaid 400

	Vastanute arv	% vastanutest
Jah	358	89,5 %
Ei	42	10,5 %

Oluline on märkida, et Euroopa Noortenädal 2008 tegevusi Eestis korraldas SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo ning küsimustikku viidi läbi programmi Euroopa Noored Eesti veebilehel.

4 – küsimus: Kas sinu arvates on karjääri alustamine Eestis lihtne?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 12), keskmine vanus 18,6, vastajaid 382

	Vastanute arv	% vastanutest
Jah	101	26,4 %
Ei	281	73,6 %

5 – küsimus: Kuidas suurendada noorte osalust otsuste langetamisel?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 12), keskmine vanus 18,6, vastajaid 334

Noorte osaluse suurendamisel pakuti konkurentsilt parimaks võimaluseks informatsiooni levitamist ja noorte teavitamist nende võimalustest. Seda tuleb aga tea noortele sobivas ja atraktiivses vormis. Heade näidetena infotegevustest toodi esile infomesse Orientiir, Teeviit ja Novaata. Korra mainiti programmi Euroopa Noored ja Euroscala tegevusi. Korduvalt toodi esile noorte omaalgatuse toetamist. Palju toodi esile noorte osaluskogude rolli, soovitati need asutada igas omavalitsuses ja aktiivselt toetada. Kolmel korral pakuti koguni, et osaluskogude loomine peaks olema igale omavalitsusele kohustuslik. Noorte osaluskogudele järgnes vastuste seas kõikvõimalike küsitluste läbi viimine noortele sobivas vormis ning palju toodi esile vajadust suurendada noorteorganisatsioonide rolli ja noorte osalemist nende tegevustes. Tähtsaks peeti noorte tunnustamist ja premeerimist aktiivse osalemise ning silmapaistvamate saavutuste eest. Mitmel korral rõhutati vajadust korraldada noorte ja otsustajate vahelisi kohtumisi, soovi, et igas omavalitsuses oleks noortekeskus ja noorsootöötaja ning vajadust parema karjäärinõustamise järele. Korduvalt märgiti vajadust üleriigilise noorteparlamendi järele ning kahel korral soovitati paralleelselt valimistega korraldada noorte seas varivalimised. Mitmel korral rõhutati kooli ja eriti õpetajate potentsiaalset rolli, seejuures märgiti, et osalusharjumuse kujundamisega tuleb alustada võimalikult varakult ja tegeleda ka vanemate informeerimisega. Avaldati arvamust, et kool peaks toetama noorte aktiivsust ning üks vastanutest pakkus välja ka võimaluse korraldada noorte võimaluste tutvustamiseks spetsiaalseid koolitunde. Paaril korral toodi esile õpilas- ja üliõpilasesinduste tegevuse toetamise vajadust. Korduvalt toodi esile vajadust korraldada kohtumisi noorte ja otsustajate vahel ning noorte arvamuse reaalse arvestamisega. Palju soovitati anda noortele selget vastutust ja rohkem kohustusi. Üks vastanutest soovitas konkreetselt delegeerida mõningaid tegevusi omavalitsustes noortele. Mitmel korral toodi esile rahvusvaheliste ürituste korraldamise olulisust. Korra mainiti vajadust tõsta poliitika mainet üldiselt. Üks vastanutest märkis, et kindlasti ei ole lahenduseks valimise langetamine, viis vastanut leidis aga vastupidiselt, et valimisiga võiks langetada ning mitmel korral esines ka arvamus, et valimisi peaks noorte seas aktiivsemalt reklaamima. Üks vastaja soovitas tegeleda püsivamate koostöövõrgustike loomisega Euroopa Komisjoni ja üliõpilasesinduste vahel. Üks vastanutest soovitas rohkem tegeleda noorte esinemisjulguse arendamisega sest tihtipeale noored lihtsalt ei julge oma arvamust avaldada ega sõna võtta. Kahel korral esines arvamus, et noored on ise hoolimatud ja ei ole huvitatud aktiivselt osalemast. Üks vastanu soovitas noorte osaluse arendamiseks minna presidendi valimistel üle otsevalimistele. Kaks vastajat leidis, et noortel on juba praegu piisavalt palju sõnaõigust ning 10 vastanut tunnistas, et ei tea kuidas noorte osalust suurendada.

6 – küsimus: Milliste teemadega võiks Euroopa Liit sinu arvates rohkem tegeleda?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 12), keskmine vanus 18,5, vastajaid 306

Küsitlusele vastanud pakkusid välja ligi 80 teemat, milledega EL rohkem tegeleda võiks. Teemade hulgas oli väga konkreetseid ja väga üldiseid teemasid.

10 populaarseimat teemat enimmainitud järjekorras olid:

1. Noored
2. Haridus
3. Keskkond, roheline ellusuhtumine
4. Õppimine välismaal ja haridussüsteemi ühtlustamine
5. Tervishoid ja tervislikud eluviisid
6. Sotsiaalsüsteem
7. Vägivald (sh koolivägivald)
8. Turvalisus
9. Võrdsed võimalused
10. Loomakaitse, loomade varjupaigad

Ülejäänud mainitud teemad (tärnid tähistavad korduvaid mainimisi):

Alternatiivkultuurid; Andekate laste toetamine; ELi tutvustamisega**; Energeetika; energiapoliitika**; Euroopa kodakondsus; Gaasi- ja naftavarudest sõltuvuse vähendamine; Globaliseerumine; heategevuse propageerimisega; Immigratsioon*****; Inimõigustega*; Integratsiooniga*****; Julgemad sõnavõetud maailmas toimuva kohta; Keeleõpe; Kodanikuvastutus; Kollektiivkaitse; rahvusvaheliste konfliktide lahendamine***; Kultuur*** ja looming; Kultuuridevahelise kommunikatsiooniga**; Kultuuripärandi säilitamine**; Kuritegevusega*; Kõrghariduse kättesaadavus; Laste õige kasvatus lasteaedades ja koolides; Lastekaitse; Liikmesriikide tutvustamine*; Alkoholiprobleemid*****; Lõuna-Eesti noorte toetamine; Maanoored*; Maaparandus; Maapiirkondade areng; Majanduslik stabiilsus; majandus*; Meelelahutusega*; Mitteformaalne haridus*****; Mobiilsus; Muusika**; Tahtmatu rasedus; Narkoprobleemiga****; Noored pered; Noorsootöö edendamine; Noorte osalus EL tasandil**; Noorte võimaluste tutvustamine ELis**; Noorte õigused; Paljulapseliste perede toetamisega.; Pensionäride kaasatus; Perekond; lapsed*; Piirialade integreerimine ELi; Praktikavõimalused Euroopas; Meediaga*; Puudega inimesed*; Majandusega*****; Rahvusvahelised noorteprojektid; Rahvusvahelised noorteorganisatsioonid; noortevahetused***; Regionaalpoliitika; Reisimise lihtsustamine***; Religioossed eripärad; Riigieksamid; Riigikaitse; Sallivus*; Spordiga ja noortele paremate sportimisvõimaluste pakkumisega***; Stipendiumid; Suhted venemaaga*; Suitsetamisprobleemidega***; Tarbimishulluse piiramine; säästev tarbimine*; Töötamine välismaal***; tööturg üldiselt**; töötus*; Vaba aja sisustamine*; noorte huvitegevus**; Vabatahtlik tegevus*; Vaesemate riikide abistamine; Vähk, HIV, Võrdsus liikmesriikide vahel****; Vähemusrahvuste omakultuuri õppimise võimalustega; Väärtushinnangute kujundamisega noorte seas*; õlle hinnad; Ühiste kultuuriväärtuste loomise; Üksikvanemate toetamine.

7 – küsimus: Kas vähemate võimalustega (maanoored, eesti keelt emakeelena mitteõnelevad, puudega jne) noorte kaasamine on oluline?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 10), keskmine vanus 18,4, vastajaid 319

	Vastanute arv	% vastanutest
Jah	305	95,6 %
Ei	14	4,4 %

8 – küsimus: Kas koolis tuleks rääkida rohkem Euroopa Liidust

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 10), keskmine vanus 18,4, vastajaid 322

	Vastanute arv	% vastanutest
Jah	291	90,4 %
Ei	31	9,6 %

9 – küsimus: Kas Euroopasse oleks vaja noorteparlament?

Vastajate vanus 11 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 9), keskmine vanus 18,3, vastajaid 308

	Vastanute arv	% vastanutest
Jah	261	84,7 %
Ei	47	15,3 %

10 – küsimus: Millist osalusvõimalust meelsamini kasutaksid?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 11), keskmine vanus 18,5, vastajaid 301

	Vastanute arv	% vastanutest
Valimas käimine	161	53,5
Osalemine noorte osaluskogu tegevuses	159	52,8
Õpilasesindus	135	44,9
Valimistel osalemine	113	37,5
Arvamusloo kirjutamine	112	37,2
Otsekontakt otsustajatega	109	36,2
ÜES	78	25,9
Veebikommentaariid	71	23,6
Meeleavaldustel osalemine	71	23,6

Küsimust oli ka võimalik vabatekstiliselt täiendada. Märkiti, et oldaks valmis tegelema vabatahtliku tööga, korraldama üritusi või küsitlusi oma kodukohas ning tegevused milles osaletakse peaksid kindlasti olema huvitavad.

11 – küsimus: kas oled kuulnud Euroopa Noortefoorumist www.youthforum.org

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 10), keskmine vanus 18,5, vastajaid 316

	Vastanute arv	% vastanutest
Jah	95	30,1 %
Ei	221	69,9 %

12 – küsimus: milliseid lisavõimalusi võiks noortele pakkuda Euroopa Liit? ^(M)

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 10), keskmine vanus 18,5, vastajaid 259

Eesti noorte jaoks on sellele küsimusele vastates olnud kõige olulisemaks paremad võimalused hariduse omandamiseks Euroopas ning soodsamad reisimisvõimalused. Soovitakse tasuta või soodsamat haridust, õpilasvahetusprogramme, rohkem õppetotusi ja stipendiume, tihedamat koostööd ülikoolide vahel (nt võimalust saada välismaine juhendaja, enam üliõpilaste ja lektorite vahetusi jne). Välja on toodud ka vajadus ühtlustada EL õppeprogrammid koolides, et õppeaineid saaks probleemideta erinevate riikide õppekavadesse üle kanda. Lisaks on soovitud rohkem keeleõpet, erinevaid koolitusi ning mentorit neile, kes tahavad end ELi pakutavaga paremini kurssi viia.

Soovitakse soodsamaid või tasuta reisimisvõimalusi, et tutvuda erinevate Euroopa riikide kultuuride ja inimestega, odavamalt majutust ja transporti (nt üle-euroopaline soodne rongipilet), suuremat turvatunnet. Palju on välja toodud vajadust teha erinevaid koostööprojekte teiste riikide noortega, et tutvuda üksteise kultuuri ja kommetega.

Noorte osaluse teemale pöörati samuti üsna palju tähelepanu. Paljud vastajad soovivad olla rohkem kaasatud ELi otsustusprotsessidesse, soovitakse poliitikas osalemise koolitusi, tutvuda EL institutsioonide tööga ja et noori rohkem kuulataks. Mitmed näevad vajadust Euroopa noorteparlamendi või selle simulatsiooni järele, mainitud on ka EL noortekogusid Üks vastanutest pakkus välja ööparlamendi idee, et noortele tutvustada näiteks Euroopa Parlamendi tegemisi teine pakkus välja idee töövarjupäevast Euroopa Parlamendis. Üks vastaja on ka öelnud, et tuleb lasta noortel otsustada, mida nad tahavad ja siis pakkuda neile seda.

Oluliseks on peetud ka tööpraktika (s.h EL institutsioonides) võimaluste parandamist ning välismaale tööle mineku lihtsustamist. Mainitud on vajadust vabatahtliku töö pakkumiste, rahvusvaheliste töövarjupäevade ja karjäärinõustamise järele.

Mitmed vastajad tahaksid osaleda rohkemates rahvusvahelistes noorteprojektides ja –programmides ning ootavad ELilt rohkem toetust noorte vaba aja veetmise võimaluste parandamiseks ning omaalgatuslike projektide teostamiseks. Mainitud on ka, et toetusprogrammidel võiksid olla lihtsamad reeglid. Leitakse, et EL peaks toetama noorte ettevõtlikkust, nt õpilasfirmasid, viima läbi ettevõtluskoolitusi jne. Üks vastanutest soovitas EP valimistel langetada valimisiga 16- eluaastani.

Mitmed vastajad mainisid, et nende arvates pakub EL piisavalt võimalusi, kuid osaliselt leiti ka, et neist ei teata või ei osata kasutada. Osad vastajad ei osanud mingeid lisavõimalusi välja pakkuda, osad vastasid väga üldsõnaliselt, et ootavad rohkem tegevusi, programme, toetusi vmt. Üks vastaja leidis ka, et ELi pole vaja.

13 – küsimus: millega ennast pigem seostad?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 10), keskmine vanus 18,6, vastajaid 280

Selgelt ühe eelistuse märkis 82,9% (232) vastanutest ning vastused jagunesid järgnevalt:

	Vastanute arv	% selge eelistusega vastanutest	% kõigist vastanutest
Kodulinn	43	18,5 %	15,4 %
Eesti	125	53,9 %	44,6 %
Euroopa	64	27,6 %	22,9 %

Kaks või enam eelistust märkis 17,1% (48) vastanutest ning vastused jagunesid järgnevalt:

	Vastanute arv	% mitu varianti valinutest	% kõigist vastanutest
Kõik kolm varianti	18	37,5 %	6,4 %
Kodulinn-Eesti	17	35,4 %	6,1 %
Eesti-Euroopa	11	22,9 %	3,9 %
Kodulinn-Euroopa	2	4,2 %	0,7 %

Kõigi kolme variandi märkimiseks võib olla kolm erinevat põhjust a) vastaja ei osanud või ei soovinud kolme variandi vahel valida; b) vastaja seostab ennast tugevalt kõigi kolme vastusevariandiga; c) vastaja ei seosta ennast teistest tugevamalt ühegi vastusevariandiga.

14 - küsimus: Milliseks hindad enda pere majanduslikku olukorda?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 10), keskmine vanus 18,5, vastajaid 330

	Vastanute arv	% vastanutest
Väga hea	10	3
Hea	71	21,5
Keskmine	197	59,7
Alla keskmise	44	13,4
Halb	8	2,4
Väga halb	0	0

15 – küsimus: Kas sinu arvates võiks valimisiga langetada 16- eluaastani?

Vastajate vanus 11 – 40 aastat (üle 26-aastaseid 10), keskmine vanus 18,6, vastajaid 287

	JAH		EI		Vastanuid
	Vastanute arv	% vastanutest	Vastanute arv	% vastanutest	
Kohalikel valimistel	187	65,6 %	98	34,4 %	285
Riigikogu valimisel	56	20,4 %	218	79,6 %	274
Euroopa Parlamendi valimisel	44	15,9 %	233	84,1 %	277

16 – küsimus: Kuidas saaks Euroopa Liit aidata sind isiklikult? ^(M)

Vastajate vanus 11 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 6), keskmine vanus 18,6, vastajaid 185

Sellele küsimusele vastates tõid noored ülekaalukalt välja hariduse valdkonna. Soovitakse nii lihtsamaid kui soodsamaid ja tasuta võimalusi haridustee jätkamisest välismaal, õppetoetusi ja stipendiume, rahvusvahelisi õppekavasid kõigis Euroopa ülikoolides, praeguse 3+2 kõrgharidussüsteemi muutmist, võimalust minna tasuta või soodsamalt ja lihtsamalt õpilasvahetusse ning õpilaste elamiskulude katmist ja koolilõunate muutmist tervislikumateks ja soodsamateks. Vajalikus peeti ka mitteformaalse õppe võimaluste arendamist, koolitusi ja enesearengut ning kogemuste vahetamist sama eriala kolleegidega teistes riikides.

Teine valdkond, mis enim mainimist leidis oli ELi poolt pakutavad toetused projektide tegemiseks, abi organisatsioonidele, soodustused noortele, toetused noortele oma ideede elluviimiseks. Palju sooviti ka abi neile, kes ise toime ei tule, paljulapselistele peredele, noortele emadele, hooldekodudele, maanoortele, lastekodu lastele. Leiti ka, et tõhustama peaks elamuehitust, pakkuma lasteaiakohti, tõstma sotsiaalset turvalisust üldiselt ja arendama noortevaldkonda.

Järgmine palju kajastust leidnud valdkond seondub reisimise ja kultuuridevahelise õppimisega. Sooviti soodsamaid ja tasuta reise, õppereise, tasuta või soodsat transporti ning ka paremaid ühendusteid (nt üle-euroopalist raudteevõrku).

Mainiti ka soovi minna lihtsamalt teistesse riikidesse tööle, rohkem praktikavõimalusi (s.h EL institutsioonides).

Tähelepanu pöörati ka meditsiinisüsteemi arendamisele kogu Euroopas ning vajadusele finantseerida Eesti tervishoiusüsteemi.

Mainimist leidis veel keskkonnakaitse ning vajadus toetada sporti.

Mitmed vastajad pidasid vajalikuks paremat infot olemasolevate võimaluste kohta, eriti õppimise, töötamise, projektide rahastamise aga ka laiemalt noorte võimaluste kohta.

Paljud leidsid ka, et EL ei saa neid aidata, on neid juba olemasolevate võimaluste raames aidanud või ei vaja nad ELi abi. Mitmed vastajad ei osanud küsimusele ka vastata. Üks vastaja rõhutas, et Euroopa Liitu pole vaja ning seega ei saa liit ka teda aidata.

17 – küsimus: Kas vabatahtlikku tegevust on vaja ja millist kasu see toob?

Vastajate vanus 14 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 8), keskmine vanus 18,5, vastajaid 248

Küsimusele antud vastused olid valdavas enamuses väga sarnased. Paari üksiku erandiga leidsid vastajad, et vabatahtlikku tegevust on vaja ja kohati on see isegi hädavajalik. Palju leiti, et vabatahtlikku tegevust on vaja, et aidata ühiskonna nõrgemat poolt. Suurem osa vastanutest leidis, et vabatahtlik tegevus annab hindamatuid kogemusi ja oskuseid mida on hiljem tarvis näiteks eriala valikul või töökohal. Oluliseks peeti võimalust luua uusi kontakte ja leida sõpru ning välismaal vabatahtlikuks käies tutvuda teiste kultuuridega. Mitmed vastajad leidsid, et vabatahtlik tegevus tõstab vastutustunnet ning vabatahtlikud teevad tööd vahel isegi paremini kui raha eest kuna on südamega asja juures. Vabatahtliku tegevuse kasulikkuse juures toodi esile veel erineva taustaga inimeste ühendamist, vaba aja kasulikku sisustamist, silmaringi laiendamist ning ühiskonnataju paranemist, reisimisvõimalusi ning teadlikkuse suurenemist. Mitmed vastajad leidsid, et vabatahtlik tegevus on kasulik nii vabatahtliku töö tegijale kui keskkonnale kus vabatahtlikku tööd tehakse, eriti ühiskonna nõrgema osa abistamisel. Headest näidetest mainiti korra EVSi ja kolmel korral Teeme Ära 2008! aktsiooni. Üks vastanutest leidis koguni, et vabatahtlikust tegevusest sõltub riigi tugevus, jätkusuutlikkus, areng ja demokraatia. Mitmel korral mainiti rahalist kokkuhoidu. Vaid kolm vastajat leidis, et vabatahtlikku tegevust ei oleks vaja ning kolm vastajat tunnistas, et ei oska vabatahtliku tegevuse vajalikkust ja kasutegudeid hinnata.

18 – küsimus: Millistes Euroopa Liidu liikmesriikides on sul sõpru ja tuttavaid?

Vastajate vanus 12 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 9), keskmine vanus 18,4, vastajaid 254

Riik	Vastuste arv	% vastanutest
Soome	126	49,6 %
Saksamaa	103	40,6 %
Ühendkuningriigid	70	27,6 %
Rootsi	65	25,6 %
Läti	57	22,4 %
Prantsusmaa	43	16,9 %
Itaalia	42	16,5 %
Leedu	31	12,2 %
Hispaania	31	12,2 %
Poola	31	12,2 %
Madalmaad	25	9,8 %
Taani	22	8,7 %
Belgia	20	7,9 %
Portugal	19	7,5 %
Iirimaa	16	6,3 %
Austria	16	6,3 %
Kreeka	14	5,5 %
Ungari	12	4,7 %
Rumeenia	11	4,3 %
Tšehhi	10	3,9 %
Sloveenia	8	3,1 %
Bulgaaria	8	3,1 %
Slovakkia	8	3,1 %
Küpros	4	1,6 %
Luxemburg	4	1,6 %
Malta	1	0,4 %

13% (33) vastajatest ei olnud sõpru ega tuttavaid üheski ELi riigis peale Eesti.

19 – küsimus: Kas tunned, et oled eestlasena Euroopas konkurentsivõimeline?

Vastajate vanus 14 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 9), keskmine vanus 18,5, vastajaid 266

	Vastanute arv	% vastanutest
Jah	200	75,2 %
Ei	66	24,8 %

Küsimusele oli võimalik lisada ka vabatekstiline põhjendus.

Oma vastuseid põhjendades olid noored arvamisel, et kuna Eesti on Euroopa Liidu liige, siis on peamiseks eduteguriks konkurentsivõime tagamisel enda aktiivsus ja oskused ning rahvus on pigem ebaoluline. Üks vastanutest mainis ka EL programmide tuge võrdsete võimaluste ja suhtluse arendamisel.

Siiski toodi palju esile eestlaste head haridustaset ning eriti keeleoskust. Eesti keelt emakeelena mittekönelevad kuid eesti keelt valdavad noored tõid esile ka asjaolu, et mitmekeelsus on neile Euroopas selgelt kasuks tulnud. Vastuseid põhjendades esines kahe vastaja puhul ka arvamus, et Euroopas on vahel isegi lihtsam kuna Eestis on vene keelt mitte vallates raske hakkama saada.

Eesti haridussüsteemi konkurentsivõimet vähendavate asjaoludena tõid noored esile väheseid reaalseid kogemusi ning üks vastanutest leidis ka, et Eesti haridussüsteem ei soodusta ettevõtlust vaid palgatöölise pealekasvu. Üks küsitluses osalenud noorsootöötaja ütles, et noorsootöötajatel on oma Euroopa kolleegidelt veel palju õppida.

Noored leidsid korduvalt, et eestlasi peetakse Euroopas töökateks ja lojaalseteks aga mitmel korral esines ka arusaam, et eestlasi peetakse Euroopas pigem odavaks Ida-Euroopa tööjõuks.

Konkurentsivõimet vähendava asjaoluna toodi korduvalt esile Eesti väiksusest tulenevat alaväärsustunnet, eestlaste tagasihoidlikkust ning riigi vähest mõju suuremate ja vanade liikmesriikide seas. Kaks vastajat imestas ka, et osa eurooplasi ei tea endiselt, kus Eesti asub ja kas ta ikka on EL liige. Üks vastajatest leidis vastupidiselt, et väiksus suurendab konkurentsivõimet.

Üks vastanutest tõi esile Eesti head ühendust ülejäänud Baltikumi ja Euroopa Liiduga. Euroopas konkureerimise teevad ühe vastaja sõnul raskemaks Eesti mõistes suured esialgsed kulud.

20 – küsimus: Kuidas saaks riik või Euroopa Liit parandada noorte olukorda üldiselt?

Vastajate vanus 13 – 35 aastat (üle 26-aastaseid 7), keskmine vanus 18,4, vastajaid 243

Vastajad nägid riigi ja ELi rolli eelkõige toetavates tegevustes ja rahastajana. Kõige rohkem loodetakse toele spordi- ja huvitegevuse toetamisel mis peaks olema paljude noorte arvates tasuta ning vaba aja sisustamisel harivate aga tasuta ürituste korraldamisel. Populaarsuselt järgmised vastused nägid riigi ja ELi rolli informatsiooni levitamises võimaluste, kohustuste ja ohtude kohta ning väga oluliseks vahendiks noorte olukorra parandamisel peeti erinevaid rahastamisvõimalusi ja omaalgatuse toetamist.

Paljud vastajad leidsid ka, et peaks pöörama noortele üldiselt rohkem tähelepanu, nende arvamust rohkem väärtustama ning noori aktiivsemalt kaasama. Rohkem levinud vastuste seas toodi esile mitmeid haridusküsimusi. Populaarseks võimaluseks osutus tasuta hariduse pakkumine, ühiselamute korrastamine, välisriigis õppimise kohta info pakkumine ning selle toetamine, mitteformaalse hariduse väärtustamine ning haridussüsteemi laiem kaasajastamine ning ühtlustamine ELis. Pakuti ka võimalust vähendada õppekavade mahtu, remontida koole, parandada praktikavõimalusi ning gümnaasiumi muutmist kohustuslikuks, formaalse hariduse kontakti suurendamist reaalse eluga ning kutsehariduse populariseerimist. Korduvalt mainiti toetust erinevate kohtumiskohtade ja noortekeskuste loomiseks.

Mitmed vastajad soovitasid suurendada noorte õiguseid. Konkreetsemalt soovitati paljude vastajate poolt näiteks langetada valimisiga, muuta noorte osaluskogud omavalitsuste juures kohustuslikuks ning toetada noorteorganisatsioonide tegevust.

Kaks vastajat pidasid oluliseks aktiivsemat tegevust rahvusvähemuste integreerimisel ning vene keelsete ürituste korraldamist.

Noorte olukorra parandamise võimaluste seas märgiti veel: tasuta ühistransporti, auhindadega konkursside korraldamist, reaalsete vajaduste paremat kaardistamist, võrdset kohtlemist üldiselt, narkomaania vastast ennetustööd, maapiirkondade arendamist, munitsipaaltegevuste rajamist, erinevate soodustuste kehtestamist kodus ja välismaal, keelekursuste korraldamist juba välisriigis viibides, reisimise soodustamist, kooli kõrvalt töötamise võimaluste loomist, lapsevanemate harimist ja tunnustusürituste korraldamist.

Kaks vastajat leidsid, et noorte olukord on juba praegu piisavalt hea, sama palju vastajaid leidis, et riik ja EL ei saagi noorte olukorra parandamiseks midagi ette võtta ning seitse vastanut tunnistas, et ei tea kuidas riik ja EL noorte olukorda üldiselt parandada saaks. Üks vastajatest rõhutas, et noored peavad ise enda olukorda parandama.

Kolm vastajat tunnistasid, et ei tea tegelikult kuidas EL noorte olukorda parandada aidata saaks.

21 – küsimus: Kui oluline on sinu jaoks majanduslik iseseisvus?

Vastajate vanus 14 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 9), keskmine vanus 18,5, vastajaid 236

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vastanute arv	1	1	2	-	6	14	32	59	50	71
% kõigist vastanutest	0,4 %	0,4 %	0,8 %	-	2,5 %	5,9 %	13,7 %	25 %	21,2 %	30,1 %

10-palli skaalal hinnates andsid vastajad keskmiseks hindeks 8,39. Seega on majanduslik iseseisvus noorte jaoks märkimisväärselt oluline.

48,7% < 8,39 < 51,3%

Küsimusele oli võimalik lisada ka vabatekstiline kommentaar. Kommenteerijad tõid enamasti esile arvamus, et vanematest sõltumine on halb. Kaks vastajat märkisid, et vanemad ei suudagi neid toetada ning üks vastanutest leidis, et vanematelt toidu ja riiete jaoks raha küsimine oleks tema jaoks ka moraalne probleem. Samas tõi neli vastajat vastupidise seisukoha - kuna kooli või ülikooli kõrvalt ei ole võimalik piisavalt töötada siis ei ole vanematest sõltumine halb. Märgitigi, et majanduslik iseseisvus tähendab eelkõige võimaluste olemasolu, et ei soovita väikekoodanlikku elumudelit, 9-17 tööpäevasid ning iga inimene peaks ise suutma oma vajadused rahuldada. Viis kommenteerijat tõi eraldi esile laenukohustuste täitmise olulisuse. Üks vastaja kommenteeris, et majanduslik iseseisvus on eriti oluline pere lagunemisel ning üks vastajatest leidis, et oluline on lisaks iseseisvusele ka vanemate toetamine. Üks vastaja kinnitas, et mida iseseisvam ta on, seda positiivsemalt ta elu läheb ning tõi esile vajaduse noori juba varajasest east alates rahaga mõistuspäraselt ringi käima. Vähemalt kuus vastajat hindas vastuse andmisel isikliku majandusliku iseseisvuse asemel Euroopa Liidu liikmesriikide majanduslikku iseseisvust kas suhteliselt oluliseks või väga oluliseks, tulemuse selguse huvides on nende vastused tulemuste seast eemaldatud.

22 – küsimus: Kas sinu arvates kuulatakse noorte arvamust praegu Euroopas piisavalt?

Vastajate vanus 14 – 35 aastat (üle 26-aastaseid 10), keskmine vanus 18,6, vastajaid 241

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vastanute arv	2	5	26	40	62	50	31	20	3	2
% kõigist vastanutest	0,83 %	2,07 %	10,79 %	16,6 %	25,73 %	20,75 %	12,86 %	8,3 %	1,24 %	0,83 %

10-palli skaalal hinnates on selge, et enamiku noorte hinnangul kuulatakse noorte arvamust Euroopas kas keskmiselt või üle keskmise. 30,29% vastanutest andis hinnangu allapoole punktiskaala keskmist. 25,73% vastanutest täpselt punktiskaala keskele ning koguni 43,98% andis hinnangu punktiskaala keskmisest kõrgemale. Kõigi vastuste arvestuses andsid küsimustikule vastanud noorte kuulamisele Euroopas 10-palli süsteemis keskmiseks hindeks 5,33.

56,02% < 5,33 < 43,98%

Küsimuse juures oli ka vabatekstilise kommentaari võimalus.

Oma kommentaarides avaldasid noored muret peamiselt selle üle, et neid küll kuulatakse tihti aga realselt nende ettepanekutega ei arvestata või ei arvestata nendega realselt kõige olulisemates küsimustes. Üks vastanutest märkis ka tagasiside puudulikkust noorte ettepanekutele. Kahel korral kerkis esile mõte, et kõigi noorte ideede jõudmine otsustajateni võib noorte mainele laiemalt hoopis negatiivselt mõjuda. Üks vastanutest leidis, et paljud noorte ideed on praegustele tegijatele liiga julged.

Vastajate arvates sõltub palju noorte endi aktiivsusest aga aktiivseid noori on vähe ning probleemi nähti ka selles, et paljud noored ei tea oma võimalusi. Sellele väitele lisab jõudu ka asjaolu, et mitmetes kommentaarides tunnustati, et küsimusele ei osatud tegelikult vastata või teemaga ei oldud lihtsalt kursis. See teadmatus võib mõjutada ka lõplikku hinnet, kuna hinnet jätmata anda ei saanud hindasid vastajad tõenäoliselt keskmise hindega.

Kommentaarides märgiti veel, et koordineeritud tegevust võiks olla rohkem, et noored kipuvad kritiseerima aga ise tegutseda ei soovi, üks vastaja rõhutas noorteorganisatsioonide olulisust ning üks vastaja kurtis ka noorte madala valimisaktiivsuse ja nende vähese teadvustamise üle valimisperioodil.

Mitu vastanut tõi esile, et võimalik, et isegi kuulatakse aga nemad pole mitte kunagi sellest kuulnud, et mõni konkreetne noorte idee oleks ka ellu viidud. Mainiti ka seda, et enda arvamust avaldavaid noori on üldse liiga vähe.

Üks vastaja märkis, et pigem ei jõua noorte arvamus Euroopa tasandile aga jõuab näiteks kooli huvijuhi või noorsootöötajani ning korduvalt arvati, et olukord on viimasel ajal paremaks läinud. Üks vastanutest tegi ka ettepaneku asutada Euroopa Parlamendi juurde spetsiaalne noorteosakond mis korraldaks regulaarseid kohtumisi.

23 – küsimus: Kui oluline on sinu arvates vähemuste kaasamine ühiskonda, kümne palli skaalal?

Vastajate vanus 14 – 35 aastat (üle 26-aastaseid 9), keskmine vanus 18,6, vastajaid 235

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vastanute arv	-	-	2	3	12	23	39	50	41	65
% kõigist vastanutest	-	-	0,85 %	1,28 %	5,11 %	9,79 %	16,6 %	21,28 %	17,44 %	27,65 %

Küsimusele vastanud noored peavad vähemuste kaasamist üldjuhul väga oluliseks. Keskmine antud hinne vähemuste kaasamise vajadusele ühiskonda on 10- palli skaalal 8,12.

54,89% < 8,12 < 45,11%

Küsimuse juures oli ka vabatekstilise kommentaari võimalus mis kinnitab omakorda kõrget keskmist punktisummat.

Koos skaalal antud hindega kommentaarid olid selle küsimuse puhul kõik iseloomult sarnased. Noored avaldasid arvamust, et inimesi ei tohiks sildistada, mistahes vähemused on osa ühiskonnast ja nende kaasamata jätmine ei tohi isegi mitte variandina kaalumisele tulla. Samas avaldasid mitmed vastajad arvamust, et vähemusi tuleb kaasata mõistuse piires ning sedasi, et tegemist oleks võrdsete võimaluste tagamise, mitte eelistamisega enamuste ees. Üks vastaja rõhutas ka vajadust vähemuste esindajate endi osalemishuvi järele.

24 – küsimus: Millised on sinu jaoks huvitavamad teemad Eestis ja Euroopas?

Vastajate vanus 14 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 9), keskmine vanus 18,5, vastajaid 243

	Vastanute arv	% kõigist vastanutest
Noored	195	80,2 %
Haridus	186	76,5 %
Noorte osalus	181	74,5 %
Vabatahtlik tegevus	159	65,4 %
Rahvusvahelised suhted	144	59,3 %
Tervis ja heaolu	134	55,1 %
Keskkond	120	49,4 %
Kultuuridevaheline dialoog	110	45,3 %
Raha/majandus	103	42,4 %
Tööturg	102	42,0 %
Sotsiaalküsimused	97	40,0 %
Ettevõtlikkus	90	37,0 %
Vähemused	67	27,6 %
Julgeolek	63	25,9 %
Poliitika	43	17,7 %
Usuküsimused	25	10,3 %

Küsimusele oli võimalik vastata ka vaba vastusega. Vastuste seas mainiti veel kultuuri, välismaal õppimist, säästvat tarbimist, loomingulist tegevust, humanitaarabi ning sporti.

25 – küsimus: Kui palju pakub sulle huvi kohtumine erineva kultuuritaustaga noortega?

Vastajate vanus 14 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 9), keskmine vanus 18,5, vastajaid 244

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vastanute arv	-	-	-	1	8	8	16	32	41	138
% kõigist vastanutest	-	-	-	0,41 %	3,28 %	3,28 %	6,56 %	13,11 %	16,8 %	56,56 %

Keskmine antud hinne on 9,05 mis näitab, et vastanud on erineva kultuuritaustaga noortega kohtumistest väga huvitatud. Küsimuse juures oli ka vabatekstilise kommentaari võimalus mis kinnitab omakorda väga kõrget keskmist punktisummat.

43,44% < 9,05 < 56,56%

Kõik oma vastust kommentaariga täiendanud noored olid eranditult ühel meelel, et kohtumine erineva kultuuritaustaga noortega on oluline, kasulik ja põnev. Korduvalt mainiti ka häid võimalusi keelepraktikaks, võõra kultuuri, kommete, traditsioonide ja ajaloo tundmaõppimise võimalust. Vastanute arvates muudab kultuuridevaheline suhtlemine inimesed tolerantsemaks ja parandab suhtlemisoskust. Kolm vastanut juhtis tähelepanu noortevahetuste ja projektide poolt pakutavatele võimalustele ning üks vastanutest tõi ohukohana esile võimaluse, et lühikese kokkupuute jooksul kujundatakse, mitte alati täpne, stereotüüpne arvamus väikese inimgrupi põhjal.

26 – küsimus: Kui lihtne on Euroopas oma ideid teostada?

Vastajate vanus 13 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 8), keskmine vanus 18,5, vastajaid 248

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vastanute arv	2	8	21	28	60	41	36	37	12	3
% kõigist vastanutest	0,81 %	3,23 %	8,47 %	11,29 %	24,19 %	16,53 %	14,52 %	14,92 %	4,84 %	1,20 %

Keskmiselt hinnati 10- palli skaalal ideede teostamise lihtsust hindega 5,75 mis näitab, et arenguruumi on veel palju.

47,98% < 5,75 < 52,02%

Küsimusele oli võimalik lisada ka vabatekstiline kommentaar. Enamus kommenteerijatest täiendas, et Euroopas ei ole väga raske enda ideid teostada kui endal on piisavalt pealehakkamist ning hea idee. Raskuseid valmistab vastanute arvates tugev konkurents ning üle jõu käiv bürokratia. Üks vastanutest ütles otse, et projektide kirjutamine võiks lihtsam olla ning kaks vastanut mainis ideede toetuse leidmise võimaluste juures ka programmi Euroopa Noored. Mitu vastanut leidis, et palju on noori, kes ei tea kuhu pöörduda ning noori ei taheta väga kuulata. Võtmeküsimuseks ideede edukaks teostamiseks pidasid vastajad tugevat ideed, häid partnereid ning teadmiseid.

27 – küsimus: Kui oluliseks hindad Euroopa Liidu rolli noorte elu ja olukorra kujundamisel?

Vastajate vanus 14 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 9), keskmine vanus 18,5, vastajaid 247

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vastanute arv	2	1	4	8	21	38	67	58	25	23
% kõigist vastanutest	0,81 %	0,4 %	1,62 %	3,24 %	8,5 %	15,38 %	27,13 %	23,48 %	10,12 %	9,31 %

Keskmiselt hinnati 10- palli skaalal Euroopa Liidu rolli noorte elu ja olukorra kujundamisel hindegga 7,16.

57,1% < 7,16 < 42,9%

Küsimusele oli võimalik lisada ka vabatekstiline kommentaar. ELi rolli nähti eelkõige teavitustegevuse, noorte liikumise ja täiendkoolituse osas. Kaks vastanut mainisid programmi Euroopa Noored ja selle positiivset mõju neile endale. Mitmed vastanud rõhutasid riigi rolli olulisust aga üldiselt usutakse ELi rolli kasvu ning leiti, et noortele peaks aina rohkem tähelepanu pühendama. Kommentaarides mainiti veel vajadust aidata muuta kommunismiaegset meelelaadi, toetada maanoorte võimalusi ning näidata ELi suunast eeskujuna. Üks vastajatest tõi esile ka ELi rolli noortekeskuste rajamisel. Mõned vastanud leidsid siiski, et EList ei sõltu palju midagi ning enamusest on inimesest endast.

28 – küsimus: Kui kursis oled erinevate EL haridusprogrammide (nt ERASMUS, Leonardo da Vinci jne) poolt pakutavate võimalustega?

Vastajate vanus 11 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 10), keskmine vanus 18,4, vastajaid 244

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vastanute arv	35	32	35	33	34	19	24	16	11	5
% kõigist vastanutest	14,34 %	13,11 %	14,34 %	13,52 %	13,93 %	7,79 %	9,84 %	6,56 %	4,51 %	2,05 %

Keskmiselt hinnati 10- palli skaalal kursisolekut erinevate EL haridusprogrammidega 4,36 punktiga.

55,33% < 4,36 < 44,67%

Küsimusele oli võimalik lisada ka vabatekstiline kommentaar. Enamus kommenteerijatest rõhutas, et ei ole sellistest programmidest üldse midagi kuulnud. Suurem osa neist mainis ka, et hea meelega omaks nende kohta informatsiooni. Seitse vastanut oli kokku puutunud või kuulnud ERASMUS programmist, kolm mainisid Leonardo da Vinci programmi ja üks Comenius programmi. Üks vastanutest kommenteeris, et on programmidest kuulnud kuid arstiteaduse õppijale need ei sobi. Vaid üks vastanutest mainis, et ülikoolis on EL programmide kohta räägitud ja soovitusi jagatud. Mitu vastanut arvas, et informatsiooni leiaks aga ainult juhul kui ise tead mida otsima hakkad. Mitmed vastajad leidsid, et programmidest võiks koolides rohkem rääkida. Üks vastaja leidis, et vähe on toetust neile noortele kes soovivad püsivalt välisriiki õppima asuda.

29 – küsimus: Kas sinu jaoks on enda võimaluste kohta info leidmine lihtne?

Vastajate vanus 14 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 9), keskmine vanus 18,5

Võimalused kodumaal (85 vastanut):

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vastanute arv	-	-	3	4	10	8	16	24	12	8
% kõigist vastanutest	-	-	3,53	4,71	11,76	9,41	18,82	28,24	14,12	9,41

48,24% < 7,24 < 51,76%

Võimalused välismaal (166 vastanut):

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vastanute arv	3	7	14	19	35	17	28	27	14	2
% kõigist vastanutest	1,81	4,22	8,43	11,45	21,08	10,24	16,87	16,27	8,43	1,2

46,99% < 5,84 < 53,01%

Vastusele oli võimalik lisada vabatekstiline kommentaar. Kommenteerijad täiendasid, et kui on tahtmist, siis leiab informatsiooni alati. Mitu vastajat tõi aga esile, et kodumaised infokohti teatakse aga välismaistest ei olnud üldse kuulnud. Kiideti kodumaise informatsiooni kättesaadavust internetis, mainiti NIP portaali. Üks vastaja tõi esile Rootsi ja Saksamaa millede kohta on võimalik informatsiooni veebist saada ja vastupidise näitena Ühendkuningriigi. Üks vastaja leidis, et veebilehed on kohati pisut segased, üks vastaja leidis, et vene keelt kõnelevatel noortel on info leidmisega vahel raskuseid. Üks vastaja leidis, et kodumaal on rohkem informatsiooni lühiajaliste võimaluste kohta ning välismaal pikemaajaliste kohta. Oli ka üks arvamus, et informatsiooni leidmine ei ole üldse nii kerge kui esmapilgul arvatakse.

30 – küsimus: Millised on kõige olulisemad probleemid mis sinu elus järgmise 10 aasta jooksul lahendamist vajavad?

Vastajate vanus 14 – 33 aastat (üle 26-aastaseid 11), keskmine vanus 18,6, vastajaid 255

Järgmise kümne aasta väljakutsete seas olid vastanute arvates selgelt domineerivad töö, hariduse, eluaseme ning perekonnaga seotud teemad. Kõige enam mainiti väljakutset leida enesele sobiv ja tasuv töökoht. Mitmed vastanud leidsid, et see töökoht võiks asuda välismaal. Töökoha leidmise kõrvalt töid vastanud esile muret õpitud erialal töö leidmise üle, praktikakohtade leidmist Eestis või välismaal, vajadust karjääriplaneerimise ja nõustamise järele ning üks vastanutest avaldas muret ka töövõimaluste koondumise üle Tallinna. Populaarsuselt teine vastus võttis kokku soovi omandada elus hakkama saamiseks piisav haridus ning paljudele noortele tegi muret eelseisev ülikooli ja eriala valimise protsess. Mitmed noored tundsid huvi õppimisvõimaluste vastu välismaal. Järgneva kümne aasta jooksul esile kerkivate väljakutsete seas toodi esile veel ka õppetoetuste ning -laenudega seotud muresid. Oluliseks peeti veel ka enesetäiendamise võimalusi mis võiksid olla tasuta ning üks vastaja avaldas ka arvamust, et ülikooliharidus peaks olema tasuta. Üks noorsootöötaja tundis muret noorsootöölase magistriõppe puudumise üle Eestis. Kolmas enimmainitud väljakutse oli vastanute arvates eluaseme soetamine. Korduvalt mainiti muret eluasemelaenu üle ning korra toodi esile, et enda elamispinna muretsemiseks on tingimused liiga rasked. Perekonnaga seotud teemadest domineerisid ootused oma pere loomisele aga viiel korral mainiti näiteks ka vanemate eest hoolitsemist, kahel korral perekonna heaoluga seonduvaid väljakutseid. Suhteprobleeme ja perekonna purunemise ohtu nii enda kui vanemate puhul mainiti kahel korral samuti töö- ja pereelu ühildamisest tulenevaid raskuseid.

Viies enim mainitud väljakutse on vastanute hinnangul majanduslik toimetulek, iseseisvus. Eraldi toodi esile kallinevat kaupa, kütusehindasid ning riiklikke makse. Kahel korral mainiti bussipiletite hindasid ning transpordiga seotud väljakutseid üldiselt, korra ka vajadust uue auto järele.

Üksteist vastanut pidas lähema 10 aasta olulisemaks väljakutseks otsustamist elamise üle Eestis või välismaal. Eraldi mainiti soove asuda Saksamaale ja Hispaaniasse. Rahvusvaheliste väljakutsete all toodi esile veel Eesti-Vene suhteid ning kaitset Venemaa eest, Eesti Noorte Frankofiilide ühenduse arendamist ning prantsuse keele õppimist. Paremate reisimisvõimaluste leidmist pidas oluliseks väljakutseks neli vastanut.

Tervisega seotud väljakutseid pidas oluliseks kaheksa vastanut. Sealhulgas toodi ühel korral spetsiifilisemalt esile noorte alkoholi ja narkootikumide tarbimist, arvutisõltuvust ja HIV vastast võitlust.

Keskkonnakaitse märkis ära kuus vastanut. Eraldi mainiti ühel korral ära valgusreostusega võitlemine.

Üksikute vastustena esinesid: eneseleidmine, erinevad soodustused noortele, noortekodu eest võitlemine, elu mõtte leidmine, puhkamisvõimaluste arendamine, ettevõtte käivitamine, ühiskonda panustamine, riigi toe suurendamine noortele, koolivägivald ning sõpruskonna laiendamine.

Kuus vastanut leidis, et nende elus järgmise 10 aasta jooksul olulisi väljakutseid ei ole ning seitse vastanut tunnistas, et ei oska nii kaugele ette näha või lihtsalt ei tea milliseks eelolevad väljakutsed kujunevad.